

Compra d'unitat productiva d'una empresa en concurs per part dels treballadors mitjançant la constitució d'una cooperativa

Ignasi Blajot Arañó

Advocat

Col·legiat a l'I.C.A.B.

Membre de la Secció de Dret Cooperatiu

1. QUÈ ÉS LA UNITAT PRODUCTIVA

Conjunt de mitjans organitzats per a l'exercici d'una activitat econòmica essencial o accessòria (art. 200 TRLC).

EN QUÈ CONSISTEIX LA COMPRA DE LA UNITAT PRODUCTIVA

Adquisició d'aquest conjunt de bens, drets, contractes i mitjans organitzats en el marc d'un procediment concursal.

La compra de la Unitat Productiva pot incloure:

- ✓ Adquisició d'actius afectes a la unitat productiva.
- ✓ Subrogació en els contractes laborals de tot o part dels treballadors afectes a la UP adquirida.
- ✓ Subrogació en els contractes vigents afectes a la activitat transmesa.
- ✓ Subrogació en les llicències o autoritzacions administratives afectes a la continuïtat de la activitat.

LIMITACIONS DE RESPONSABILITAT (art 224)

L'adquirent de la UP adquirida dins un procediment concursal no respon de pagament dels crèdits anteriors no satisfets, excepte quan:

- ✓ L'adquirent assumeixi aquest pagament de forma voluntària.
- ✓ Quan ho estableixi una disposició legal.
- ✓ Es produeixi successió d'empresa respecte els crèdits laborals i de la seguretat social corresponents als treballadors subrogats. (excepte els assumits per FOGASA si així ho acorda el jutge del concurs).

PERSONES ESPECIALMENT RELACIONADES

No s'aplica l'exoneració de responsabilitat quant l'adquirent és persona especialment relacionada amb la concursada. (art. 224.2)

Son persones especialment relacionades amb una persona jurídica concursada, els següents:

Art 283:

- ✓ Els socis que conforme la llei, siguin personal i il·limitadament responsables dels deutes socials.
- ✓ Els socis que siguin titulars, directa o indirectament de, al menys, un 5% del capital social (si la concursada té valors admesos a negociació en mercat secundari oficial), o un 10% si no els té.
- ✓ Si els socis són persones naturals, també tenen la consideració de especialment relacionades: (i) el cònjuge o parella de fet del soci, (ii) els ascendents, descendents i germans del soci, (iii) les persones jurídiques controlades per algun d'aquests o societats del mateix grup empresarial i (iv) les persones jurídiques que tinguin com a administrador alguna de les anteriors.

PERSONES ESPECIALMENT RELACIONADES

- ✓ Els administradors de dret o de fet de la concursada, els seus directors generals i qui ho hagi estat en els dos anys anteriors a la declaració de concurs.
- ✓ Les societats que formin part del mateix grup que la concursada.
- ✓ Els socis comuns de la concursada amb els de una altra societat del grup, sempre que, en el moment de naixement del dret de crèdit, siguin titulars en aquesta societat, directe o indirectament de, al menys, un 5% del capital social (si la concursada té valors admesos a negociació en mercat secundari oficial), o un 10% si no els té.

Successió d'empresa a efectes laborals i de la seguretat social

- Sentència Sala de lo Social del Tribunal Suprem de 25/09/2008:

1.- .... superando anterior criterio jurisprudencial que sostenía la existencia de sucesión de empresa cuando la explotación se transmite -vía subasta judicial- a la SAL previamente constituida por los trabajadores despedidos, que aportan sus subsidios de desempleo (así, las **SSTS de 16/11/92**; 15/02/93 -rcud 1093/92; 20/03/93 -rcud 1326/92 -; 17/05/93 -rcud 1412/92 -; 16/07/93 -rcud 1122/92 -; 23/11/93 -rcud 501/93 -; y 22/12/93 -rcud 1206/93 -), **la vigente doctrina de la Sala mantiene que el art. 44 ET exige que se transmita como tal una empresa o una unidad productiva en funcionamiento o susceptible de estarlo, y este supuesto no se produce cuando ya no existe una organización empresarial que reúna esas condiciones y cuando los contratos de trabajo se han extinguido.**

Además, la actuación de los trabajadores que, recurriendo a formas asociativas y través de la utilización de relaciones comerciales y de determinados elementos patrimoniales de la anterior empresa, que han obtenido de forma indirecta en el proceso de liquidación de ésta, tratan de lograr un empleo mediante el lanzamiento de un nuevo proyecto empresarial no es sólo una acción lícita, sino **que merece la protección del ordenamiento laboral** (art. 228.3 LGSS ; RD 1044/1985 ,l de 19/junio), y en estos casos - en los que **se trata más de una "reconstrucción" que de una "transmisión" de la empresa- no se está en el supuesto del art. 44 ET** , que es una norma con una finalidad de conservación del empleo y no puede convertirse en una fórmula rígida que impide la aplicación de soluciones para la creación de nuevos empleos que sustituyan los perdidos como consecuencia de la crisis de la anterior empresa, como por lo demás permite el art. 4 bis de la Directiva CE 77/187 CE.

- Sentència del TSJ Pais Vasc (Social), sec. 1^a, S 17-01-2017, nº 121/2017:

Consideramos que acertadamente el Magistrado autor de las resoluciones impugnadas enmarca el supuesto en el que la jurisprudencia considera que no cabe operen las reglas del artículo 44 del Estatuto de los Trabajadores, **al tratarse de empresas de condición laboral o cooperativas, creadas por los propios trabajadores** de empresa concursada y **sobre las cenizas de la misma**, por la vía de **aprovechar algunos de los materiales e inmateriales** de las mismas, tales como sus relaciones comerciales o incluso determinados elementos patrimoniales de la anterior, empresas que no sólo no están prohibidas por el ordenamiento jurídico, sino que el mismo pretende su favorecimiento, sin que se pueda interpretar que el artículo 44, que es norma de garantía del empleo, sea un óbice que impida la posibilidad de crear nuevos empleos en sustitución de los anteriormente perdidos.

LA COOPERATIVA COM A OPORTUNITAT

Compra d'unitat productiva mitjançant una cooperativa

www.economiasocial.coop

@econ_socialcat

facebook.com/economiasocial.coop

@econ_socialcat